

*А. Цокров
30.10.15*

*За КМД
30.10.15*

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
11-07-2290	29.10.2015

**ДО
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ЧРЕЗ КОМИСИЯ
„МЕЖДУНАРОДНА
ДЕЙНОСТ“ КЪМ ВСС**

ДОКЛАД

от
АЛБЕНА МАРЧЕВА БОТЕВА – заместник на председателя на
Софийски районен съд
и
ПЛАМЕН СТОЯНОВ ГЕОРГИЕВ – съдия в Районен съд -
Хасково

на основание чл. 38, ал. 1 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с ПМС № 115 от 3.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 50 от 11.06.2004 г., в сила от 01.07.2004 г.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

С Решение на Висшия съдебен съвет на Република България - т. 70 от Протокол № 49 от заседание, проведено на 01.10.2015г., Албена Марчева Ботева – заместник на председателя на Софийски районен съд и Пламен Стоянов Георгиев – съдия в Районен съд – Хасково бяхме командировани за участие в Международна конференция „Съдилища и комуникация“ за периода 14 – 17 октомври 2015г. в град Будапеща, Унгария. За целта следваше да попълним въпросника, предоставен от организаторите на конференцията, както и всеки от нас да изготви презентация по една от темите, предмет на обсъждане в рамките на провежданата Трета годишна Европейска конференция „Съдилища и комуникация“ за периода 15 – 16 Октомври 2015 г. в град Будапеща, Унгария, съгласно посоченото от ВСС.

В изпълнение на така поставените задачи всеки от нас, в периода от вземане на решението на ВСС за командироване, до датата на заминаване, извърши задълбочено проучване относно нормативната база, политики и програмни документи на Висшия съдебен съвет, инициативи и събития, провеждани във връзка с осъществяване на публичната комуникация от страна на ВСС и органите на съдебната власт в Република България. Отговорите на първите 10 въпроса по темата за осъществяване на заснемане и звукозапис в съда бяха разработени от съдия Албена Марчева Ботева – заместник на председателя на Софийски районен съд. Отговорите на десетте въпроса по втората тема, касаеща укрепване на връзките с обществеността в съдилищата и новите тенденции в комуникацията с обществото бяха изготвени от Пламен Стоянов Георгиев – съдия в Районен съд – Хасково, а по третата тема – относно кризисния “PR” и комуникационните средства и мерки при криза – съвместно от двамата. След проведено съгласуване между съдия Албена Марчева Ботева и съдия Пламен Стоянов Георгиев, консултирано и с г-жа Кремена Капралова от Дирекция „Публична комуникация“ при АВСС, оказала ни ценно съдействие с предоставяне на по - задълбочена информация за работата на Комисия „ПК“ при ВСС, бе осъществен превод на въпросника с попълнените отговори на английски език, който беше определен за работен език за участниците в Третата годишна Европейска конференция „Съдилища и комуникация“. След това въпросникът бе изпратен на организаторите и към момента на изготвяне на настоящия доклад, същият е публикуван на електронната страница на Националната служба за правосъдие /National Office for the Judiciary/ на Унгария и Академията за правосъдието на Унгария в секцията за Европейската конференция „Съдилища и комуникация“ 2015 г. Представяме на Вашето внимание въпросника, попълнен на английски език със съответния превод на български език като приложение 1 към доклада за извършената работа.

В рамките на подготовката за участие в Европейската конференция „Съдилища и комуникация“ 2015 г., съдия Албена Ботева изготви презентация по въпросите от темата за заснемане и звукозапис в съдилищата, в която представи проект „Виртуален съд“ (Virtual Court). Съдия Пламен Георгиев изготви презентация, която има за цел с оглед предмета на обсъждане по втората от темите на конференцията, да представи някои инициативи и проекти на Висшия съдебен съвет на РБ и органите на съдебната власт, насочени към укрепване на връзките на съда с обществеността. Изложението обхващаше въпроси за направеното проучване на възможности за организирането и провеждането на Пилотната образователна програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско

доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ и реалните стъпки, предприети от Комисия „ПК“ при ВСС за осъществяването на инициативата. Сред тях са формулирането на цели, създаването на концепция и учредяване на партньорство с Министерство на образованието и науката, и конкретни действия по организиране и етапи на провеждане на Пилотната образователна програма на национално ниво, резултати и отчетност, както и на конкретния опит в съдебния район на ОС - Хасково. Представена с презентацията е и друга инициатива на ВСС, а именно „Дните на отворени врати“ с изложение за някои от проведените събития във ВСС и органите на съдебната власт, в частност тези в района на ОС – Хасково.

Презентациите прилагаме съответно като приложение 2 и приложение 3 към доклада за извършена работа.

На 14.10.2015 г. бе осъществено пътуването от град София до град Будапеща със самолет, съобразно решението на ВСС и Заповед № 95 – 20 – 041 за командироване на съдия Албена Ботева и съдия Пламен Георгиев за участие в Европейската конференция „Съдилища и комуникация“ 2015 г., град Будапеща, Унгария със съответната връзка и прикачване в Мюнхен, Германия /за съдия Пламен Георгиев, пътуването бе от град Димитровград, обл. Хасково по местоживееене и оттам до град София за Будапеща/ и настаняване в хотела, посочен от организаторите.

На 15.10.2015г. беше първият ден на конференцията, като на предварителната среща на участниците, преди началото, обявено за 9.30 часа, организаторите ни съобщиха, че са получили нашите презентации и изразиха поздравленията си, че презентациите ни са разработени много добре.

След официалното откриване на Третата годишна Европейска конференция „Съдилища и комуникация“ с отправяне на приветствени думи към участниците от Д-р Тюнде Хандо, Президент на Националната служба за правосъдие, Унгария, бе поставено началото на изнасянето на лекции последователно от Госпожа Треиси Търнър Служител в Пресслужбата на Европейския съд по правата на човека, Страсбург, Франция и Господин Корнел Бьом – Началник на отдел „Кризисна комуникация“ в Унгарската Асоциация по публични отношения. Лекторите изнесоха информация за отделни примери на кризисна ситуация във функциониране не само на съда, но и на други публични организации и начина, по който са подхождали съответните служби за връзки с обществото с цел овладяване на ситуацията. ~~Беше подчертано колко важно е винаги при криза, съответната институция и в частност съда правилно да оценят ситуацията и дадат изявление пред медиите. Посочено бе, че запазването на мълчание пред обществото във връзка с проблеми при ръководене или~~

функциониране на съда, дори кризисната ситуация и да е възникнала по повод конкретно дело, би имало крайно негативно отражение върху имиджа на институцията или на лицата, които я представляват. Разбира се наблегнато бе на това, че публичната комуникация по принцип, а в още по – голяма степен в създаде се кризисна ситуация, дори да изглежда спонтанно изразена позиция в отговор на обществената реакция /което би повишило само по себе си усещането за достоверност/, не трябва да е хаотична, а добре обмислена и координирана така, че да отговаря в пълна степен на фактите.

Особено съдържателна и иновативна бе лекцията на Вилем Лапимаа – Съдия в Апелативен съд – Талин, Естония, който ни запозна със законодателния подход, насочен в подкрепа на усилията на страната за налагане на тенденцията за електронно правосъдие. В резултат от тези усилия всички държавни органи и организации, като и юридически лица са задължени по силата на закона да получават документи по делата по електронен път. Особено впечатляващо бе, че това важи в пълна степен и за всички адвокати и макар за някои от участниците в конференцията да прозвуча малко крайно, адвокат, който не изпълни задължението си да получи документи по електронен път, не се допуска от съда да участва по делото. Разбира се възможността за гражданите да подават и получават документи на хартиен носител е съхранена, но се изтъкна, че мнозинството от страните по дела, сами разбират преимуществата и предпочитали подаването и получаването на документи по делата да става по електронен път. Възможността за развитие на този иновативен подход разбира се е обезпечена от цялостната политика на страната, включително и за осъществяване на идеята за електронно правителство и разработване на обща IT – система за съда, прокуратурата и полицията, в която данните, създадени в работата на отделните институции се обменят и актуализират автоматично. Предвидено е съдебните решения, след влизането им в сила да се обявяват в естонския Държавен вестник, а протоколи от съдебни заседания на хартиен носител се изготвят единствено по наказателни дела. В останалите случаи, се използва специален софтуер, наречен „Liberty Court Software Estonia”, предоставящ възможност страните и съда не само да прослушват файла, но и да осъществяват търсене в него напр. само на определена част от свидетелски показания, която ги интересува в конкретния случай. Системата на електронно правосъдие е централизирана, поддържа се от Министерството на правосъдието на Естония. Софтуерът е безплатен и специално създаден само и единствено за съдебни процедури и не може да се използва за други цели. Предвидена е защита от възможна нерегламентирана интервенция върху съдържанието на файловете,

ограничен е достъпът на определени категории лица, като например лишените от свобода. За лицата, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“ съществува възможност до достъп само до ограничена част от файловете, като например присъдата по делото, а за останалите документи е предвидено да се получават от затворниците разпечатани на хартиен носител. Предвидени са изключения в изискването за използване на софтуера и за някои категории хора, но при тях критерият е друг, а именно срещани затруднения в използването на информационните технологии - възрастни хора /без адвокати/, неграмотни и пр. Подчертано бе, че въвеждането на този иновативен подход в правораздаването е бил предшестван от редица инициативи, с оглед възможната реакция на обществото и с цел избягване възможните опасения и страх у лицата, ангажирани с правораздавателна или административна дейност в съда от използване на софтуера. Затова е било проведено привличане на активни съдии и председатели на съдилища, били са определяни пилотни съдилища, чрез които се разясняват ползите. Провеждани са многобройни срещи със съдиите за обяснение на системата и нейните преимущества. Следван е бил принципа тази система да не се въвежда прибързано и принудително или локално, а единно и централизирано, след като се изтъкне добрия опит от използването ѝ в пилотни съдилища. Организирането на въвеждането на софтуера е оставено на професионалисти. В резултат от проведената кампания по разясняване и въвеждане на системата, независимо, че за онези, които предпочитат е останала възможността да работят с документи на хартиен носител, мнозинството от съдиите са осъзнали предимствата, която тя дава. Използването ѝ осигурява възможността сами да организират работата си като имат осигурен достъп до делата си и от техния дом, докато са на почивка, включително и докато са на конференция в Будапеща, Унгария, в което имахме възможността да се убедим сами от демонстрацията на лектора. За да бъде обезпечено използването на системата обаче, е необходимо използването на личен идентификационен документ с чип, издаването на който е било предвидено като част от цялостната концепция на страната за електронно правителство. На наш въпрос в проведен неформален разговор, запознат ли е с данни относно необходимия финансов ресурс, Съдия Вилем Лапимаа отговори, че за самата система на правораздаване същият не е значителен по размер. Посочи, че по негова информация разработването и внедряването на софтуера възлиза на няколко милиона евро, но се осъществява след като е създадена база за това с реализацията на електронното правителство. Проект, който бил значително по – скъп, включително и за осигуряване изработването на личните идентификационни документи

с чип. Ползите от въвеждането и функционирането на системата на електронно правосъдие, обаче били много и водели до извод за възвращаемост на инвестицията, с оглед спестените време и ресурси. Освен това се постигало значително ускоряване на процедурите по разглеждане и приключване на делата.

В рамките на същия ден, след приключване на почивката за обяд, своята лекция представи и проф. Филип Лангброк от Университета по право в Утрехт, Холандия, който представи различно виждане за съда и правораздаването до голяма степен основано на традицията. Застъпено бе мнение, че правораздаването в исторически план всякога е било оценявано като особено значима дейност, носеща изключителни послания към обществото. Цялата нишка на организирането на тази дейност – от внушителната, но традиционна и вдъхваща респект архитектура на сградите /а не съвременен бизнес и модерен делови стил/, интериора на съдебните зали и използваните символи в правораздаването – съдийски тоги и др. сочели, че освен жизнено важна за функциониране на обществото дейност, дейността по правораздаването има особен заряд. Беше оприличена на тайнство и магия, натоварени със свръх очакване от обществото, проличаващо особено при провеждане на публичните заседания, характеризирани като изкуство, театър. Всичко това следвало да бъде запазено и в ерата на новите технологии, макар лекторът също да споделя мнение, че е нужна откритост на съда към обществото, но без прекалено доближаване, за да се запази това достолепие.

Впоследствие Джонатан Шърман – адвокат от известно адвокатско дружество в Съединените американски щати изложи интересна теза във връзка с темата отнасяща се до заснемането и звукозапис в съдилищата и изтъкна, че в редица случаи това би могло да бъде полезно в изграждане на връзките на съда с обществеността. Посочи и класически пример с процеса на О' Джей Симпсън в САЩ, в който след обявяване на присъдата реакциите в обществото са били различни. Различията били не толкова в зависимост от чисто фактологическите и юридически измерения на казуса, те били надскочени и реакцията на обществото се разпростряла дори на етнически и расов принцип. Това било показателно как един съдебен акт би довел до различно отражение в обществото в зависимост от различните възгледи на всеки негов член или на определена група, от значение за публичното представяне на работата на съда.

Първият ден на Конференцията приключи, след предварително обявения час с изложените на Д-р Балаш Рожняй и Д-р Боглярка Шакани – районни съдии, които съвместно ни запознаха с основни моменти от законодателството на Унгария във връзка със заснемането и звукозаписа в съда.

На 16.10.2015 г., Третата годишна Европейска конференция „Съдилища и комуникация“ продължи в сградата на Академията за правосъдие на Унгария, като бяха проведени семинари с работни дискусии по поставените теми и обсъждане на някои моменти от изнесените в рамките на предишния ден лекции. В хода на обсъжданията представихме разработените с нашите презентации теми, под формата на отговори по разискваните въпроси. Успяхме да сторим това в пълна степен по отношение на презентацията на съдия Албена Ботева, която представи идеята за проект Virtual Court и в по – голяма част от въпросите, предмет на обсъждане в презентацията, изготвена от съдия Пламен Георгиев. Всъщност моментът се оказа доста сполучливо подбран, тъй като имахме възможност в по – непринудена обстановка и в по – неформален тон да запознаем участниците с разработените от нас теми, представяйки българския опит като част от отговорите, които давахме и мненията, които изразявахме в хода на разискванията. По този начин се постигна по – задълбочена и двустранна комуникация с останалите участници в конференцията, като основа за обмяна на ценен опит и информация за добри практики в някои европейски страни, що се касае до укрепване на връзките на съда с обществеността. За част от тях ще стане дума по – надолу в настоящия доклад за работата. Отделно от това остави силно впечатление у организаторите и участниците, споделеното от нас за усилията на ВСС на Република България по приемането на „Комуникационната стратегия 2014 – 2020“, както и наличието на разработен план за комуникация в кризисна ситуация, като страната ни бе отличена като една от малкото в Европа, даващи добър пример в тази насока.

След приключване на работните семинари бяхме поканени на обяд от г-н Янос Мароси, Началник на Отдел „Международни отношения“ в Унгарската академия за правосъдие, в рамките на който бе потвърдено, че презентациите ни са на много високо ниво и една от тях – тази на съдия Пламен Георгиев, ще бъде представена в заключителната част на конференцията, преди нейното закриване. Било прието да бъде осигурено време, но не особено продължително, поради натоварения график. Това наложи, след приключване на обяда, в рамките на половин час, съдия Пламен Георгиев да предприеме редакция и значително съкращаване на обема от информация, който следваше да се поднесе с изключване на една част и систематизиране на друга от онези теми, информация по които бе вече предложена на обсъждане в рамките на работните семинари. По този начин щеше и се осигури време за представяне пред участниците в конференцията на останалите проекти и събития, организирани от ВСС и съдебните институции в Съдебна палата в град Хасково в рамките на

инициативата „Дни на отворените врати“, за които не бе станало дума на работните семинари. В крайна сметка решаващо при оценка полезността на участието ни е, че като представители на Република България получихме възможност непосредствено преди един от най – тържествените моменти от конференцията – обобщаване на постигнатото и официалното закриване да представим добри практики в лицето на някои проекти и програми, разработени от ВСС на РБ и съдилищата в страната. Намираме за важно да отбележим в тази насока, че Висшият съдебен съвет, органите на съдебната власт, както и отделните магистрати в тяхното мнозинство полагат усилия за подобряване на имиджа на съдебната власт, накърнен вследствие негативни кампании, в това число от политици. Налице са много положителни инициативи, предприети за укрепване на връзките на съда с обществото и насочени към повишаване на доверието в съдебната власт и затова стремежът на Висшият съдебен съвет да ги представи пред по – широка аудитория, в това число и на международно ниво заслужава адмирации.

Представянето на значими за съдебната власт в България проекти, разработени от ВСС и реално водещи до повишаване на общественото доверие в страната предизвиква положителни оценки у представители на редица европейски страни, в което имахме възможност с удовлетворение да се убедим лично. Ето защо считаме, че задълбочената, своевременна и адекватна предварителна подготовка при участието в подобни форуми е изключително важна и спомага да се реализират по – пълноценно целите при представянето на страната ни. Съдебната власт в Р. България разполага с капацитет и възможности за разработване на програми и проекти на най – високо европейско ниво и тези стъпки на страната ни е необходимо да се представят на подобни форуми с представители от почти всички европейски страни по най – добрия начин.

В заключение, като известен организационен проблем намираме за уместно да отбележим необходимост при командироването на магистрати в чужбина, чието местоживеене и месторабота е в провинцията, да се урежда и принципния въпрос с придвижването от населеното място по местоживеене или месторабота в страната до летището в град София /в случая/, доколкото в чл. 18, ал. 2 Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с ПМС № 115 от 3.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 50 от 11.06.2004 г., в сила от 1.07.2004 г. се предвиждат разходи за транспорт само от летището до мястото на командировката /мястото на провеждане на конференцията. А не решаването на този въпрос да се оставя лично в тежест на магистрата или пък на съдействието на административния ръководител на съответното

звено. В случая Председателят на ОС – Хасково и и.ф. Председател на РС – Хасково положиха усилия за разрешаване на проблема с пътуването на съдия Пл. Георгиев от град Хасково до град летището в град София и обратно, но считаме, че това може и е необходимо да прави ВСС в случаи, като настоящия.

Приложения:

1. Въпросник;
2. Презентация от Съдия Албена Марчева Ботева;
3. Презентация от Съдия Пламен Стоянов Георгиев;
4. Бордни карти;
5. Програма на конференцията;
6. Снимка от презентацията на Съдия Пл. Георгиев;
7. Писмо от Г – н Хосе Асенио Валехо и материали, разработени от съдебните власи на Кралство Испания;

27.10.2015г.
град София,

С уважение:

/съдия Албена Ботева/

/съдия Пламен Георгиев/